910967

KALENDARZ WIECZNY

WSZYSTKIM ZIEMI MIESZKANCOM POPRAWNEGO KALENDARZA UŻYWAIĄCYM

SŁUZĄCY

PRZEZ

X. JANA JOZEFA PIOTROWSKIEGO PREBENDARZA KIJSKIEGO.

UŁOZONY

Za Pozwolenienm Zwierzchności do Druku

PODANY

ROKU PANSKIEGO 1781.

W KRAKOWIE

W DRUKARNI SEMINARIUM BISKUPIE GO AKADEMICKIEGO.

ZAMYSŁ.

Cywilnych, tudzież Religii Obrządkow wymiarem czasu odprawuiących się, nieuchronną zważaiąc potrzebę, tey nayskuteczniey sądziłem dogodzić Wiecznego wynalezieniem Kalendarza, z ktorego, iako każdy nie pod mgłą rozum maiący do spraw i zabaw swoich, tak same nawet Zgromadzenia Duchowne w swym sposobie, podług tego Opisu do Kapłańskich odprawowania Pacierzy, i innych Stanu tego tyczących się powinności, stały mieć mogą Regularz, a woiażuiący wygodę.

POSWIĘCENIE

RZECZ, IAK MI SIĘ WIDZI, WIECZNOTRWAŁĄ, KU WYGODZIE OŚWIECENSZEGO ZWŁASZCZA STANU LUDZI URZĄDZIWSZY, NAYPRZYZWOITSZĄ SĄDZIŁEM POSWIĘCIC IĄ PRAWEM WDZIĘCZNOSCI

WIECZNO = TRWAŁEMU ✻

z Brzezia

LANCKORONSKICH

DOMOWI

w JJ. WW. JMIONACH

MACIEIA HRABI

NA WODZISŁAWIU Y MELSZTYNIE

WOIEWODY BRACŁAWSKIEGO

ORDERU ORŁA BIAŁEGO KAWALERA

z ANNĄ

Z JASNIE OSWIECONYCH KSIĄZĄT

JABŁONOWSKICH

POWTORNIE

ZASLUBIONEGO

TUDZIEŻ

ANTONIEGO

CHORĄGWI PANCERNEY WOYSK J. K. Mci I RZECZY POSPOLITEY ROTMISTRZA ORDERU S. STANISŁAWA KAWALERA

JUSTYNY

TEGOZ JMIENIA STAROSCINY RAWSKIEY

OBOYGA

Rzeczonego

JASNIE WIELMOZNEGO

WOIEWODY BRACŁAWSKIEGO

POTOMKOW

BIEG SWOY DAY BOŻE W NAYDŁUŻSZE LATA

ODPRAWUIĄCEMU

nayuniżeńszy sługa
Author Operis.

* Obiawił to S. Peregryn Biſkup iednemu z LANCKORONSKICH, że Wodziſław z DOMU Jch nigdy nie wynidzie, ut de hoc M. Niegowiecki in Dedicatione Libelli Jlluſtriſsimo Stanislao LANCKORONSKI &c. a więc i DOM LANCKORONSKICH potomnie trwać ma.

JANUARIUS STYCZEN ma dni XXXI. Księżyc dni 29.

Epak: Now	*Miesia: Dni*	*Kal: Non: Jdus*	*Wſchod* G.	*Niedziele &c.* M.	*Zachod* G.	M.	*Lit: Nied:*	*Swięta Nieruchome*
*	1.	Kal:	8.	2	3.	58	a	NOWE LATO
29.	2.	4					b	Makarego Opata
28.	3.	3	8.	0	4.	0	c	Genewefy Panny
27.	4.	Prid:					d	Tytusa Biſkupa
26.	5.	Non:	7.	59.	4.	1	e	Telesfora Męcz:
25 25.	6.	8				;	f	TRZECH KRO:
24.	7.	7	7.	58	4.	2.	g	Lucyana Męcz:
23.	8.	6					a	Rygoberta
22.	9.	5	7.	56	4.	4	b	Marcyanny Pan:
21.	10.	4					c	Agatona Pap:
20.	11.	3	7.	53	4.	7	d	Higiniusza Pap:
19.	12.	Prid:					e	Honoraty Panny
18.	13.	Jdib	7.	51	4.	9	f	Godefreda W.
17.	14.	19.					g	Hilaryusza Biſk:
16.	15.	18.	7.	49	4	11	a	Pawła 1. Puſteln:
15.	16.	17.					b	Marcella Papie:
14.	17.	16.	7.	47	4.	13	c	Antoniego Op.
13.	18.	15.					d	Kat:S.Piotr: w R:
12.	19.	14.	*Część 2. Zimy*				e	Ferdynanda
11.	20.	13.					f	Fabiana i Sebaſt:
10.	21.	12.	7.	41.	4.	19	g	*Agneszki P. i M.*
9.	22.	11.					a	Anaſtazego Mę:
8.	23.	10.	7.	39	4.	21	b	Zaślubienie P.M.
7.	24.	9.					c	Tymoteusza Bi:
6.	25.	8.	7.	36	4.	24	d	Nawroce S. Paw:
5.	26.	7.					e	Polikarpa B. i M.
4.	27.	6.	7.	33	4.	27	f	Jana Chryzoſt:
3.	28.	5.					g	Karola Wielkie:
2.	29.	4.	7.	31	4.	29	a	Francifzka Sale:
1.	30.	3.					b	Martyny Panny
*	31.	Prid:	7.	28	4.	32	c	Piotra z Nola:

Tu położ	Rok Pański Litera Niedziel: Epaktę Nowiow	A

Dnia (15.*tego Długość* g. 8. *m.* 22. *Nocy* g. 15. *m.* 38. *oſta-*
(*tniego* - - g. 9. *m.* 4. *Nocy* g. 14. *m.* 56.

FEBRUARIUS LUTY ma dni 28. *v.* 29. Księżyc dni 30.

Epak: Now	*Miesią: Dni*	*Kal. Non: Jdus*	*Wschod* G.	M.	*Zachod* G.	M.	*Lit: Nied:*	*Swięta Nieruchome*
			Niedziele &c.					
29.	1.	Kal:	7.	27.	4.	33.	d	Jgnacego Męcze:
28.	2.	4	.				e	P. M. GROMNI:
27.	3.	3	7.	24.	4.	36.	f	Błażeia Biskupa
25 26.	4.	Prid:	.				g	Weroniki Panny
25. 24.	5.	Non:	7.	20.	4.	40.	a	Agaty Panny
23.	6.	8					b	Doroty Panny
22	7.	7	7.	17.	4.	43.	c	Romualda Opata
21.	8.	6					d	Jana *de Mat:*
20.	9.	5	7.	14.	4.	46.	e	Apollonii Panny
19.	10.	4	.				f	Scholastyki P.
18.	11.	3	7.	10.	4.	50.	g	Eufrozyny P.
17.	12.	Prid:	.				a	Gaudentego
16.	13.	Jdib:	7.	7.	4.	53.	b	Juliana Męcze:
15.	14.	16.					c	Walentego M.
14.	15.	15.	7.	3.	4.	57.	d	Faustyna Męcze:
13.	16.	14.	.				e	Julianny Panny
12.	17.	13.	6.	52.	5.	1.	f	Sabina Biskupa
11.	18.	12.	*Część 3. Zimy*				g	Konstancyi Pan:
10.	19.	11.	6.	56.	5.	4.	a	Konrada Wy:
9.	20.	10.	.				b	Eucheryusza
8.	21.	9.	6.	53.	5.	7.	c	Eleonory Panny
7.	22.	8.	.				d	Kate: S.Pio: w A.
6.	23.	7.	6.	49.	5.	11.	e	Mikołaia Wy:
5.	24.	6.	.				f	*Macieia Apostoła*
4.	25.	6.5	6.	45.	5.	15.	f.g	Sygifryda Bisku:
3.	26.	5.4	.				g.a	Nestora Biskupa
2.	27.	4.3	6.	42.	5.	18.	a.b	Anastazyi Panny
1.	28.	3.	.				b.c	Romana Opata
0.	29.	Prid:	.				c	*dzień ten rachuy*
		Prid:	*w Roku Przestępn:*					

Tu połóż	Literę Martyrol: Poczet Rzymski	

Dnia (*15. tego Długość g. 9. m. 54. Nocy g. 14. m. 6. osta-*
(*tniego - - g. 10. m. 40. Nocy 13. m. 20.*

MARTIUS MARZEC (ma dni XXXI. Księżyc dni 29.

Epak. Now	*Miesią: Dni*	*Kal: Non: Jus*	*Wschod* G.	M.	*Zachod* G.	M.	*Lit: Nied:*	*Swięta Nieruchome*
*	1.	Kal:	6.	38.	5.	22.	d	Albina Biſkupa
29.	2.	6.					e	Szymplicyusza.
28.	3.	5.	6.	34.	5.	26.	f	Tytona Biſkupa
27.	4.	4.					g	*Kazimierza Krol:*
26.	5.	3.	6.	30.	5.	30.	a	Przen: S. Wacła:
25 25.	6.	Prid:					b	Wiktora Męcze:
24.	7.	Non:	6.	26.	5.	34.	c	Tomasza z Akw:
23.	8.	8.					d	Jana Bożego
22.	9.	7.	6.	23.	5.	37.	e	Franciſzki Wdo:
21.	10.	6.					f	40. Męczennikow
20.	11.	5.	6.	19.	5.	41.	g	Pelagii Panny
19.	12.	4.					a	Grzegorza Papie:
18	13.	3.	6.	15.	5.	45.	b	Nicefora Biſkupa
17.	14.	Prid:					c	Zacharyasza
16.	15.	Idib:	6.	11.	5.	49.	d	Longina Set:
15.	16.	17.					e	Cyryaka Dyak:
14.	17.	16.	6.	8.	5.	52.	f	Patrycego Biſku:
13.	18.	15.					g	Edwarda Męcze:
12.	19.	14.	6.	4.	5.	56.	a	*Józefa Opie: P. M.*
11	20.	13.	*por: dn: z no: cz: 1. u:*				b	Ludgera Biſkupa
10	21.	12.	6.	0.	6.	0	c	Benedykta Opata
9	22.	11.					d	Katarzyny Szkoc:
8	23.	10.	5.	56.	6.	4.	e	Ottona Zołnie:
7.	24.	9.					f	Gabryela Archa:
6	25.	8.	5.	52.	6.	8.	g	ZWIAST: P. M.
5	26.	7.					a	Teodozyusza
4	27.	6.	5.	49.	6.	11.	b	Ruberta Biſkupa
3	28.	5.					c	Syxta Papierza
2.	29.	4.	5.	45.	6.	15.	d	Mechtyldy Pan:
1	30.	3.					e	Kwiryna Męcze:
*	31.	Prid:	5.	4.	6.	19.	f	Kornelii Panny

A2

Dnia (15. *tego Długość* g. 11. *m.* 38. *Nocy* g. 12. *m.* 22.
(*oſtatniego* - - g. 12. *m.* 38. *Nocy* g. 11. *m.* 22.

APRILIS KWIECIEN ma dni XXX. Księżyc dni 29

	Epak: Now	Miesią. Dni	Kal: Non: Jdus	Wſchod G.	M.	Zachod G.	M.	Lit: Nied:	Swięta Nieruchome
	29.	1.	Kal:	5.	39.	6.	21.	g	Hugona Biſkupa
	28.	2.	4.					a	Franciſz: a Paulo
	27.	3.	3.	5.	35.	6.	25.	b	Rycharda Biſku:
25	26.	4.	Prid.					c	Jzydora Biſkupa
25.	24.	5.	Non:	5.	32.	6.	28.	d	Wincentego Fer:
	23.	6.	8.					e	Wilelma Opata
	22.	7.	7.	5.	28.	6.	32.	f	Epiphaniusza
	21.	8.	6.					g	Dyonizego Biſku:
	20.	9.	5.	5.	24.	6.	36.	a	Hilarego Męcze:
	19.	10.	4.					b	Ezechiela Pro:
	18.	11.	3.	5.	20.	6.	40.	c	Leona Papie:
	17.	12.	Prid:					d	Zenona Biſkupa
	16.	13.	Jdib:	5.	17.	6.	43.	e	Hermenegilda
	15.	14.	18.					f	Maxymiana
	14.	15.	17.	5.	13.	6.	47.	g	Anaſtazego
	13.	16.	16.					a	Kalixta Papie:
	12.	17.	15.	5.	9.	6.	51.	b	Aniceta Papie:
	11.	18.	14.					c	Apoliusza
	10.	19.	13.	5.	6.	6.	54.	d	Leona IX. Papie:
	9.	20.	12.	*Część 2.*		*Wiosny*		e	Agnesz: Polic:
	8.	21.	11.	5.	3.	6.	57.	f	Anzelma Biſku:
	7.	22.	10.					g	Sotera Męcze:
	6.	23.	9.	5.	1.	6.	59.	a	*Woyciecha Ar:*
	5.	24.	8.					b	Jerzego Męcze:
	4.	25.	7.	4.	57.	7.	3.	c	Marka Ewan:
	3.	26.	6.					d	Kleta i Marcel.
	2.	27.	5.	4.	53.	7.	7.	e	Tertuliana Biſku:
	1.	28	4.					f	Witalisa Męcz(
	*	29.	3.	4.	50.	7.	10.	g	Piotra Męcze:
	29.	30.	Prid:					a	Katarzyny Sen:

Dnia (*15. tego Długość g. 13. m. 34. Nocy g. 10. m. 26.*
(*oſtatniego - g. 14. m. 24. Nocy g. 9. m. 36.*

MAIUS MAY ma dni XXXI. Księżyc dni 30.

	Epak: Now	*Miesią: Dni*	*Kal: Non: Idus*	*Wschod* G.	*Niedziele &c.* M.	*Zachod* G.	M.	*Lit: Nied:*	*Swięta Nieruchome*
	28.	1.	Kal:	4.	46.	7.	14.	b	Filipa i Jakuba
	27.	2.	6					c	Atanazego Bisk:
	26.	3.	5	4.	43.	7.	17.	d	*Znalezienie S.* ✠
25	25.	4.	4					e	Floriana Męcze:
	24.	5.	3	4.	40.	7.	20.	f	Piusa V. Papie:
	23.	6.	Prid:					g	Jana w Oleiu
	22.	7.	Non:	4.	36.	7.	24.	a	Domicelli Panny
	21.	8.	8.					b	STANISŁA: Bi·
	20.	9.	7.	4.	33.	7.	27.	c	Gregorza Naz:
	19.	10.	6.					d	Antonina Bisku:
	18.	11.	5.	4.	30.	7.	30.	e	Mamerta Biskupa
	17.	12.	4.					f	Nereusza Męcze:
	16.	13.	3.	4.	27.	7.	33.	g	Serwacego Mę:
	15.	14.	Prid:					a	Bonifacego Mę:
	14.	15.	Idib	4.	24.	7.	36.	b	Zofii Męczeni:
	13.	16.	17.					c	Jana Nepomu:
	12.	17.	16.	4.	20.	7.	40.	d	Paschalisa W.
	11.	18.	15.					e	Felixa Kapucena
	10.	19.	14.	4.	19.	7.	41.	f	Piotra Celest
	9.	20.	13.					g	Bernardyna
	8.	21.	12.	*Część 3.*	*Wiosny*			a	Heleny Krolowy
	7.	22.	11.					b	Julii Panny i M.
	6.	23.	10.	4.	14.	7.	46.	c	Dezyderyusza
	5.	24.	9.					d	Joanny Wdowy
	4.	25.	8.	4.	12.	7.	48.	e	Magdal: de Paz:
	3.	26.	7.					f	Filipa Ner:
	2.	27.	6.	4.	10.	7.	50.	g	Jana Papieza
	1.	28.	5.					a	Germana Bisku:
	*	29.	4.	4.	8.	7.	52:	b	Teodozyi Panny
	29.	30.	3.					c	Felixa Papieza
	28.	31.	Prid:	4.	6.	7.	54.	d	Petronelli Panny

B

Dnia (15. *tego Długość* g. 15. *m.* 12. *Nocy* g. 8. *m.* 48.
(*ostatniego* - - g. 15. *m.* 48. *Nocy* g. 8. *m.* 12.

JUNIUS CZERWIEC ma dni XXX. Księżyc dni 29.

	Epak. Now	Miesią: Dni	Kal: Non: Idus	Wschod Niedziele &c. G.	M.	Zachod G.	M.	Lit: Nied:	Swięta Nieruchome
	27.	1.	Kal.	4.	6.	7.	54	c	Erazma Biskupa
25	26.	2.	4.					f	Marcellina Mę:
25.	24.	3.	3.	4.	4.	7.	56.	g	Klotyldy Krol:
	23.	4.	Prid.					a	Gwalberta Wy:
	22.	5.	Non:	4.	2.	7.	58.	b	Bonifacego Bisk:
	21.	6.	8.					c	Norberta Bisku:
	20.	7.	7.	4.	1.	7.	59.	d	Roberta Opata
	19.	8.	6.					e	Medarda Biskupa
	18	9.	5.	4.	0.	8.	0.	f	Feliciana Męcze:
	17.	10.	4.					g	Modestyna Mę:
	16.	11.	3.	3.	58.	8.	2.	a	Barnaby Apo:
	15.	12.	Prid:					b	Onufrego Wy:
	14.	13.	Idib:	3.	57.	8.	3.	c	Antoniego Pad:
	13.	14.	18.					d	Bazylego Wy.
	12.	15	17.	3.	56.	8.	4.	e	Wita i Modest
	11.	16.	16.					f	Justyny Panny
	10.	17.	15.	3.	56.	8.	4.	g	Adolfa Biskupa
	9.	18.	14.					a	Marka i Marc:
	8.	19.	13.	3.	56.	8.	4.	b	Gerwaz: i Prota:
	7.	20.	12.					c	Sylweryusza
	6.	21.	11.	Prz:dn:z. n o:cz: 1. L.				d	Aloyzego Gonz:
	5.	22	10.					e	Paulina Biskupa
	4.	23.	9.	3	55.	8.	5.	f	Agrypiny Panny
	3.	24.	8.					g	Narodz. S. Jana
	2.	25.	7.	3.	56.	8.	4.	a	Prospera Bisku:
	1.	6.	6.					b	Jana i Pawła
	*	27.	5.	3.	56.	8.	4.	c	Władysława
	29.	28.	4.					d	Leona Pa: *Wigili:*
	28.	29.	3.	3.	56.	8.	4.	e	PIOTRA i PAW
	27.	30.	Prid:	*Dnia*		*ubywa*		f	Emiliana

Dnia { *15. tego Długość* g. 16. m. 8. *Nocy* g. 7. m. 52.
{ *ostatniego* - g. 16. m. 6. *Nocy* g. 7. m. 54.

JULIUS LIPIEC ma dni XXXI. Księżyc dni 29.

	Epak: Now:	Miesią. Dni	Kal: Non: Jdus	Wschod G.	Wschod M.	Zachod G.	Zachod M.	Lit: Nied:	Swięta Nieruchome
	26.	1.	Kal:	3.	57.	8.	3.	g	Romulego Biſku:
25	25.	2.	6.					a	*Nawiedze: P. M.*
	24.	3.	5.	3.	58.	8.	2.	b	Awita Kapła.
	23.	4.	4.					c	Jozefa Kalas:
	22	5.	3.	4.	0.	8.	0.	d	Cyrylla Męcze:
	21.	6.	Prid:					e	Jzaiasza Pro:
	20.	7.	Non:	4.	1.	7.	59.	f	Eſtery Krolowy
	19.	8.	8.					g	Martyniana
	18.	9.	7.	4.	2.	7.	58.	a	Sekundy Męcze:
	17.	10.	6.					b	7. Braci śpiących
	16.	11.	5.	4.	4.	7.	56.	c	Cypryana Męcz:
	15.	12.	4.					d	Jana Gwalber:
	14.	13.	3.	4.	6.	7.	54.	e	*Małgorzatu P.*
	13.	14.	Prid:					f	Bonawentury
	12.	15.	Jdib:	4.	7.	7.	53.	g	Rozeſłańcow
	11.	16.	17.					a	P. M. Szkaplerz:
	10.	17.	16.	4.	9.	7.	51.	b	Alexego Wyzn:
	9.	18.	15.					c	Szymona z Lip:
	8.	19.	14.	4.	11.	7.	49.	d	Wincent: a Pau:
	7.	20.	13.	*Począt:*		*Kaniku:*		e	Eliasza Proroka
	6.	21.	12.	4.	13.	7.	47.	f	Praxedy Panny
	5.	22.	11.	*Część 2.*		*Lata*		g	*Maryi Magdale:*
	4.	23.	10.	4.	15.	7.	45.	a	Teofila M.
	3.	24.	9.					b	Kryſtyny P.
	2.	25.	8.	4.	17.	7.	43.	c	*Jakoba Apoſtoła*
	1.	26.	7.					d	*Anny Matki P. M.*
	*	27.	6.	4.	20.	7.	40.	e	Pantaleona
	29.	28.	5.					f	Nazarego Biſku:
	28.	29.	4.	4.	23.	7.	37.	g	Marty Panny
	27.	30.	3.					a	Abdona Męcze:
25	26.	31.	Prid:	4.	26.	7.	34.	b	Jgnacego Wyz:

Dnia (15. *tego Długość g. 15. m. 46. Nocy g. 8. m. 14. oſta-*
(*tniego - - g. 15. m. 8. Nocy g. 8. m. 52.*

AUGUSTUS SIERPIEN ma dni XXXI. Księżyc dni 30.

	Epak: Now	Miesiąc: Dni	Kal: Non: Jdus	Wschod G.	Wschod M.	Zachod G.	Zachod M.	Lit: Nied:	Swięta Nieruchome
25	24.	1.	Kal:	4.	27.	7.	33.	c	Piotra w Oko:
	23.	2.	4					d	P. M. Anielſk:
	22.	3.	3	4.	30.	7.	30.	e	Znaleź: S. Szcze:
	21.	4.	Prid:					f	Dominika Wy:
	20.	5.	Non:	4.	33.	7.	27.	g	P. M. Snieżney
	19.	6.	8					a	Przem: Pańſkie:
	18.	7.	7	4.	36.	7.	24.	b	Kaietana Wy:
	17.	8.	6					c	Cyryaka Mę:
	16.	9.	5	4.	40.	7.	20.	d	Romana Męcze:
	15.	10.	4					e	*Wawrzyńca M.*
	14.	11.	3	4.	43.	7.	17.	f	Zuzanny Panny
	13.	12.	Prid:					g	Klary Panny
	12.	13.	Idib:	4.	46.	7.	14.	a	Hippolita Męcze:
	11.	14.	19.					b	Euzebiusza *Wigi:*
	10.	15.	18:	4.	50.	7.	10.	c	WNIEBOW:P.M
	9.	16.	17.					d	Rocha Wy:
	8.	17.	16.	4.	53.	7.	7.	e	Mamerta Mę:
	7.	18.	15.					f	Heleny Cesar:
	6.	19.	14.	4.	57.	7.	3.	g	Benigny P.
	5.	20.	13.					a	Bernarda Op.
	4.	21.	12.	5.	1.	6.	59.	b	Stefana Kro:
	3.	22.	11.					c	Symforyana
	2.	23.	10.	*Ko: Ka: Część 3. La:*				d	Zacheusza
	1.	24.	9.	*Począt: Maika*				e	*Bartłomieia Apo.*
	*	25.	8.	5.	6.	6.	54.	f	Ludwika Kro:
	29.	26.	7.					g	Zefirina Męcze:
	28.	27.	6.	5.	9.	6.	51.	a	Roży Panny
	27.	28.	5.					b	Auguſtyna Biſku:
	26.	29.	4.	5.	13.	6.	47.	c	Scięcie S. Jana
25	25.	30.	3.					d	Felixa Męczeni:
	24.	31.	Prid:	5.	17.	6.	43.	e	Raymunda

Dnia (15.tego *Długość* g. 14. m. 20. *Nocy* g. 9. m. 40. *oſta-*
(*tniego* - - g. 13. m. 26. *Nocy* g. 10. m. 34.

SEPTEMBER WRZESIEN ma dni XXX. Księżyc dni 29.

Epak: Now:	Miesią: Dni	Kal: Non: Jdus	Wschod G.	Wschod M.	Zachod G.	Zachod M.	Lit: Niedz:	Swięta Nieruchome
23.	1.	Kal:	5.	18.	6.	42.	f	Jdziego Opata
22.	2.	4					g	Stefana Kro:
21.	3.	3	5.	22.	6.	38	a	Reginy Panny
20.	4.	Prid:					b	Rozalii Panny
19.	5.	Non:	5.	26.	6.	34	c	Urbana Pap:
18.	6.	8					d	Zacharyasza
17.	7.	7	5.	30.	6.	30.	e	Adryana Męcz:
16.	8.	6					f	NARODZ: P. M.
15.	9.	5	5.	34.	6.	26.	g	Gorgoniusza
14.	10.	4					a	Mikoł: z Tol:
13.	11.	3	5.	37.	6.	23.	b	Jacka Męcze:
12.	12.	Prid.					c	Zwycięst z Turk:
11.	13.	Jdib.	5.	41.	6.	19.	d	Eufemii Męcze:
10.	14.	18:					e	*Podwyższe: S.* ✠
9.	15.	17.	5.	45.	6.	15.	f	Nikodema Kap:
8.	16.	16.					g	Korneliusza P.
7.	17.	15.	5.	49.	6.	11.	a	Piątno: S. Franci:
6.	18.	14.					b	Jozefa z Kopert:
5.	19.	13.	5.	52.	6.	8.	c	Januarego Bisku:
4.	20.	12.					d	Eustachiusza
3.	21.	11.	5.	56.	6.	4.	e	*Mateusza Apo: E:*
2.	22.	10.					f	Maurycego
1.	23.	9.	*Koniec Maika*				g	Tekli Panny i M.
*	24.	8.	*Po:dn:z no: Cz: 1. J.*				a	Gerarda Biskupa
29.	25.	7.					b	Kleofasza M.
28.	26.	6.	6.	4	5.	56.	c	Justyny Panny
27.	27.	5.					d	Przeń: S. Stanis:
25 26.	28.	4.	6.	8.	5.	52.	e	Wacława Kro:
25. 24.	29.	3.					f	*Michała Archa:*
23.	30.	Prid:	6.	11.	5	49.	g	Hieronima

Dnia (*15. tego Długość* g. 12. m. 30. *Nocy* g. 11. m. 30.
(*ostatniego* . . g. 11. m. 32. *Nocy* g. 12. m. 28.

OCTOBER PAZDZIERNIK ma dni XXXI. Księżyc dni 30.

Epakt: Now	Miesiąc: Dni	Kal. Non: Jdus	Wschod G.	Wschod M.	Zachod G.	Zachod M.	Lit: Niedz:	Święta Nieruchome
22.	1.	Kal:	6.	15.	5.	45.	a	Remigiusza
21.	2.	6.					b	Aniołow Strożow
20.	3.	5.	6.	19.	5.	41.	c	Kandyda Męcze:
19.	4.	4.					d	Franciszka W.
18.	5.	3.	6.	23.	5.	37.	e	Placida Męcze:
17.	6.	Prid:					f	Brunona W.
16.	7.	Non:	6.	26.	5.	34.	g	Marka Papie:
15.	8.	8.					a	Birgitty Wdowy
14.	9.	7.	6.	30.	5.	30.	b	Dyonizego Męcz:
13.	10.	6.					c	Zwycięst: Choci
12.	11.	5.	6.	34.	5.	26.	d	Placidy Panny
11.	12.	4.					e	Maximiliana
10.	13.	3.	6.	38.	5.	22.	f	Edwarda Kro:
9.	14.	Prid:					g	Kalixta Papieza:
8.	15.	Jdib:	6.	42.	5.	18.	a	Jadwigi i Teref:
7.	16.	17.					b	Gawła Opata
6.	17.	16.	6.	45.	5.	15.	c	Florentyna
5.	18.	15.					d	Łukasza Ewang:
4.	19.	14.	6.	49.	5.	11.	e	Piotra z Alk:
3.	20.	13.					f	Przenies: S. Woy:
2.	21.	12.	6.	53.	5.	7.	g	Ursuli Panny
1.	22.	11.					a	Kordulę Panny
*	23.	10.	*Część 3. Jesieni.*				b	Jana Kapistra:
29.	24.	9.					c	Rafała Archanio:
28.	25.	8.	6.	59.	5.	1.	d	Kryspi: i Kryspi:
27.	26.	7.					e	Ewarysta
26.	27.	6.	7.	3.	4.	57.	f	Sabiny Męczeni:
25.	28.	5.					g	*Szymona Judy*
24.	29.	4.	7.	7.	4.	53.	a	Nareyza Biskupa
23.	30.	3.					b	Marcella Papie:
22.	31.	Prid:	7.	10.	4.	50.	c	Wolf: *Wigilia*

Dnia (15. *tego Długość g. 10. m. 36. Nocy g. 13. m. 24.*
(*ostatniego . . . g. 9. m. 40. Nocy g. 14. m. 20.*

NOVEMBER LISTOPAD ma dni XXX. Księżyc dni 29.

Epak. Now	Miesiąc Dni	Kal: Non: Idus	Wschod G.	M.	Zachod G.	M.	Lit. Nied.	Swięta Nieruchome
21.	1.	Kal:	7.	12.	4.	48.	d	WSZYSTK: SS.
20.	2.	4.					e	Dzień Zaduszny
19.	3.	3.	7.	15.	4.	45	f	Malachiasza
18.	4.	Prid.					g	Karola Boro:
17.	5.	Non:	7.	19.	4.	41.	a	Emeryka Kr:
16.	6.	8.					b	Leonarda Wy:
15.	7.	7.	7.	22.	4.	38.	c	Herkulana Męcz:
14.	8.	6.					d	4. Koronatow
13.	9.	5.	7.	25.	4.	35.	e	Teodora Męcze:
12.	10.	4.					f	Tryfona Męcze:
11.	11.	3.	7.	28.	4.	32.	g	*Marcina Biskupa*
10.	12.	Prid:					a	Marcina Papie:
9.	13.	Idib:	7.	31.	4.	29.	b	Dydaka W.
8.	14.	18.					c	Serafina Męcze:
7.	15.	17.	7.	34.	4.	26	d	Getrudy Panny
6.	16.	16.					e	Edmunda Bisku:
5.	17.	15.	7.	37.	4.	23.	f	Salomei Kr:
4.	18.	14.					g	Grzegorza Cudo:
3.	19.	13.	7.	40.	4.	20.	a	Elzbiety Wdo.
2.	20.	12.					b	Felixa *de Wol·*
1.	21.	11.	7.	43.	4.	17.	c	Ofiarowa: P. M.
*	22.	10.	*Część 3. Jesieni.*				d	Cecil: Panny
29.	23.	9.	7.	45.	4.	15.	e	Klemensa Papie:
28.	24.	8.					f	Jana od ✠
27.	25.	7.	7.	48.	4.	12.	g	*Katarzyny Pan:*
25 26.	26.	6.					a	Piotra Alex: Bi:
25. 24.	27.	5.	7.	50.	4.	10.	b	Waleryana Bisk:
23.	28.	4.					c	Rufina Męcze:
22.	29.	3.	7.	52.	4.	8.	d	Saturnina Męcz:
21.	30.	Prid:					e	*Andrzeia Aposto:*

Dnia (*15.tego Długość g. 8. m. 52. Nocy g. 15. m. 8. osta*
(*tniego - - g. 8. m. 14. Nocy g. 15. m. 46.*

DECEMBER GRUDZIEN ma dni XXXI. Księżyc dni 30.

Epak:Now	*Miesiąc Dni*	*Kal: Non: Jdus*	*Wschod* G.	M.	*Zachod* G.	M.	*Lit: Nied:*	*Swięta Nieruchome*
			Niedziele &c.					
20.	1.	Kal:	7.	54.	4.	6.	f	Eligiusza
19.	2.	4					g	Chryzologa;
18.	3.	3	7.	56.	4.	4.	a	Francifzka Xa:
17.	4.	Prid:					b	Barbary Panny
16.	5.	Non:	7.	58.	4.	2.	c	Sabby Opata
15.	6.	8.					d	*Mikołaia Bifkupa*
14.	7.	7.	7.	59.	4.	1.	e	Ambrożego Bifk:
13.	8.	6.					f	NIEPOKA: P. M.
12.	9.	5.	8.	0.	4.	0.	g	Waleryi Panny
11.	10.	4.					a	P. M. Loretańfki
10.	11.	3.	8.	2.	3.	58.	b	Damażego Pa:
9.	12.	Prid:					c	Spiridiona Bifku:
8.	13.	Jdib.	8.	3.	3.	57.	d	Łucyi i Ottolii
7.	14.	19.					e	Nikażego
6.	15.	18.	8.	4.	3.	56.	f	Jreneusza
5.	16.	17.					g	Euzebiusza
4.	17.	16.	8.	4.	3.	56.	a	Ananiasza
3.	18.	15.					b	Oczek pł: P. M.
2.	19.	14.	8.	4.	3.	56.	c	Nemezyusza
1.	20.	13.					d	Teofila
*	21.	12.	*Przes. D. Część 1. Z.*				e	*Tomasza Apoftoła*
29.	22.	11.					f	Łazarza Bifkupa
28.	23.	10.	8.	5.	3.	55.	g	Wiktoryi Panny
27.	24.	9.					a	Ada: i Ewy *Wig:*
26.	25.	8.	8.	5.	3.	55.	b	BOZE NAROD:
25 25.	26.	7.					c	SZCZEPANA M.
24.	27.	6.	8.	4.	3.	56.	d	*Jana Ewang:*
23.	28.	5.					e	*Młodziankow*
22.	29.	4.	8.	4.	3.	56.	f	Tomasza Kant.
21.	30.	3.					g	Dawida Krol:
19 20.	31.	Prid:	*Dnia Przybywa.*				a	Sylwestra Papie:

Dnia (15. *tego Długość* g. 7. *m.* 52. *Nocy* g. 16. *m.* 8
(*oftatniego* - - g. 7. *m.* 54. *Nocy* g. 16. *m.* 6

* * * * * * (+) * * * * * *

OPISANIE

Chcąc iak nayłatwieyszą do uczynienia i używania każdemu rzecz uczynić, właściwsze pominąwszy Opisy, Podziały, i Przyczyny, Trzema krotko Wiadomościami, dostateczną umyśliłem podać Naukę.

WIADOMOSC I.

O Uwagach do tego Kalendarza potrzebnych.

§. I.

Rok Pański u Chrześcian, iest Liczba Lat od Przyiścia na świat Chrystusa upłynionych. Z tych Każdy ma Miesięcy dwanaście, ktore iakim po sobie idą porządkiem, wiele Dni Słońca i Księzyca maią, następuiąca ukazuie Tabella.

Miesiące		Dni Słońca	Dni Xiężyca
Styczeń	*Januarius*	31.	29.
Luty	*Februarius*	28.	30.
Marzec	*Martius*	31.	29.
Kwiecień	*Aprilis*	30.	29.
May	*Majus*	31.	30.
Czerwiec	*Junius*	30.	29.
Lipiec	*Julius*	31.	29.
Sierpień	*Augustus*	31.	30.
Wrzesień	*7ber*	30.	29.
Październik	*8ber*	31.	30.
Listopad	*9ber*	30.	29.
Grudzień	*Xber*	31.	30.

Rok. Jnny iest Pospolity, ktory zamyka w sobie dni 365. godzin 6. i ten ma Literę Niedzielę oznaczaiącą, iednę.

Jnny Przestępny, ktory obeymuie w sobie dni 366, i ten dodaieLutemu do dwudziestu ośmi dzień ieden, a ma Liter oznaczaiących Niedziele, dwie, iednę od pierwszych dni Stycznia, do dwudziestego piątego Lutego, drugą, a tę owę pierwszą poprzedzaiącą, od 25. Lutego, do ostatnich dni Grudnia, i taki Rok bywa każdy czwarty Przestępny i każdy czterechsetny, po 1600. ktory także był Przestępny.

W ta-

W takie Przeſtępne *Lata Sextô Kalendas*, i Litera f. w Miesiącu Lutym, ſłuży dniowi 24. i 25. g. zaś do dnia 26. a do dnia 27. b do dnia 28. c do dnia przybytego 29. odkłada się, i S. Maciey na dzień 25. przenosi się Rok Przeſtępny pochodzi z godzin 6. ktore Rok poſpolity Słoneczny przy dniach 365. zamyka: te godziny 6. w czwartym Roku czynią godzin 24. czyli dzień ieden i ma więc Rok przeſtępny dni 366. iako wyżey

Jnny; także Rok Przybyſzowy zowie się, ktory mieści w ſobie przybyte Księżyca Swiatło, i to przed tym zawzdy Miesiącem, ktorenby pierwſzy potymże przybytym Swietle, całe ſwego w dniach ſwoich, mogł odprawić Księżyca Swiatło. Własność bowiem Przybyſza ieſt, Rok Księżyca, z Słonecznym, tudzież Swiatło-Księżyca, rownać z dniami ſwego Miesiąca,

Swiatła Przybyſza każdego ieſt dni 30. wyiąwſzy Przybyſz w 19. Złotey Liczby Roku, ktoren we 29. tylko dni ſwego dopełnia Swiatła.

Ten zaś Rok Przybyſzowy pochodzi z dni 11. ktoremi Rok poſpolity Słoneczny dni 365. przewyżſza Rok poſpolity Księżyca dni 354. taki Rok Przybyſzowy Każdy trzeci bywa. Dni pomienione nazywaią się Epakta, iako się wynayduią, o tym niżey:

§. II.

Liczbę Okrągu Słońca, a z niey Rok Przeſtępny, lub Ktory po Przeſtępnym, tudzież Litery Niedziele oznaczaiące. znaydzieſz tak corocznie: Napiſz Rok Pańſki, na ktory ſzukaſz Okrągu, przyday do niego 9. tę całą ſummę przez 28. podziel, a reſzta będzie Liczbą Okrągu Roku onego. Co gdy nic nie zoſtanie, Liczba Okrągu będzie 28. Tę Liczbę Okrągu iaka wypadnie, rozpiſz w czterech liniykach poprzek; ieżeli więc oſtatnia Okrągu Liczba padnie na pierwſzą liniykę, będzie Rok ten Przeſtępny; ieżeli na drugą będzie pierwſzy, ieżeli na trzecią będzie drugi; ieżeli na czwartą będzie trzeci po Przeſtępnym.

Setne iednak Roki po 1600. Przeſtępnym, ſame tylko czwarte, iak się namieniło, będą Przeſtępnemi;

mi, pierwſze zaś, drugie i trzecie Setne, potymże 1600. rownie ſą Poſpolitemi, chociażże w nie oſtatnia Okrągu Liczba, na pierwſzą pada liniykę, i na ow czas czwarty, piąty, ſzoſty i ſiodmy Rok po Przeſtępnym liczyć ſię będzie.

§. III.

Literę Niedziele oznaczaiącą znaydzieſz na Rok każdy, gdy wſzyſtkie Litery Niedzielne wſpak, iak idą po ſobie, przy liczbach rozpiſanego na Rok zamierzony Okrągu, poprzecznio także rozpiſować będzieſz, dwie zawzdy Litery na Przeſtępnych kładąc Rokach, i na pierwſzey Liczbie Okrągu od tey zaczynaiąc Litery, ktorą Wiek bięgący na początek Okrągowi podaie, i takie ſą Wieku ſiedmnaſtego biegącego dc iaka więc Litera, lub iakie Litery, na oſtatniey, na Rok; zamierzony wynalezioney, wypadnie Okrągu liczbie, taka, lub takie Litery, Niedziele oznaczać w przeciągu tegoż Roku będą, czego wzor w naſtępuiącey maſz Tabelll.

dc. 1.	b. 2.	a. 3.	g 4.
fe, 5.	d. 6.	c. 7.	b. 8
ag. 9	f. 10.	e. 11.	d. 12
cb. 13.	a. 14.	g. 15.	f. 16.
ed. 17.	c. 18.	b. 19.	a. 20
gf. 21.	e. 22.	d. 23.	c. 24.
ba. 25.	g. 26.		

ta oſtatnia Liczba Okrągu Słonca 26. Rok pierwſzy po Przeſtępnym i Literę Niedzielną g tu pokazuie na Rok Pański 1781.

Literę naſtępuiącego Wieku każdego na początek Okrągowi ſłużącą, tymże ſamym, co i Literę Niedzielną Roczną, znaydzieſz ſpoſobem,

Litery Niedzielne te, i tym ſą porządkiem: a b c d e f g; a że dzień pierwſzy Stycznia ma Literę a, od tey zacząwſzy, ułożyſz w Kalendarzu inne, gdy ie przez wſzyſtkie dni Roku Poſpolitego naſtępniczo rozpiſywać będzieſz. Do oznaczania iednak Niedziel, poprzedniczo corocznie brać ie maſz, n. p. 1780. była od dnia 25. Lutego Litera Niedziele oznaczaiąca a, więc 81go będzie g, 1782go będzie f, 83go będzie e, 1784go będzie d, do dnia 25. Lutego, od tego zaś do

oſtatnich dni Grudnia będzie c. bo Rok Przeſtępny będzie 1785go. będzie b. i tak daley. I tento ieſt naylatwieyſzy wynalezienia corocznie Litery Niedziele oznaczaiącey ſpoſob.

§. IV.

Złotą Liczbę, a z tey iaki ieſt Rok względem Przybyſza, i Epaktę Nowie Xiężyca ukazuiącą poznaſz tak corocznie: Podziel Rok Pański. na ktory złotey Liczby ſzukaſz przez 19. reſzcie doday 1: ktora reſzta z dodanym, albo ſamo iedno dodane, gdy nic po podzieleniu nie zoſtanie, będzie w zamierzonym Roku Złotą Liczbą.

Ta wynaleziona Złota Liczba, nauczy Cię, czy Przybyſzowy, czy ktory po Przybyſzowym będzie Rok, bo ieżeli Złota Liczba wypadnie 3. 6. 9. 11. 14. 17. lub 19. Rok ten będzie Przybyſzowy: ieżeli 1. 4. 7. 10. 12. 15, lub 18. Rok ten będzie pierwſzy po przybyſzowym; ieżeli 2. 5. 8. 13. lub 16. Rok ten drugi po Przybyſzowym okaże się, iak ci to naſtępuiąca iaśnie okazuie Tabella.

3.6.9.11.14.17.19.	1.4.7.10.12.15.18.	2.5.8.13 16.
Przybyſzowy	1.poPrzybyſzowym	2. po Przyby:
		Złota Liczba Rok względem Przybyſza

§. V.

Epakty także Nowiow z wynalezioney Złotey Liczby doydzieſz corocznie w położoney tu niżey Tabelli, do Roku tylko 1900. ſłużyć maiącey, bo ktora na Rok zamierzony Złota liczba wypadnie, pod tą położoną brać maſz na tenże Rok Nowiow Epaktę.

Złota Liczba	1. 14	2. 15	3. 16	4. 18	5. 19	6.	7.	8.	9	10	11.	12.	13.
Epakty	☼ 23	11 4	22 15	3 26	14 7	25 18	6	17	28	9	20	1	12

Znay-

Znaydzieſz inaczey Nowiow Epaktę, gdy uczyniwſzy trzy liniyki, drugiey dodaſz 10. trzeciey 20. i w tych liniykach wynalezioną Złotą Liczbę rozpiſzeſz wprzek, bowiem na ktorą liniykę oſtatnia Złota Liczba padnie, tyla Liczba Złotey Liczby, odiąwſzy 1. będzie Epaktą a to z temi przydanemi, gdy pod ktorym z nich oſtatnia Złota Liczba padnie, odciąwſzy zawſze rzeczone 1. a ieżeli się więcey niż 30. wſzyſtkiego pokaże odciąwſzy 30. i one iedno, reſzta będzie Epaktą Roku onego. Co ieżeli po odrzuceniu bądź, ſamego iednego, ktore się wprzod odcinać ma zawzdy, bądź 30. i tegoż 1. nic nie zoſtanie, będzie na ow czas Epaktą ✱ gwiazdeczka, czego wzorem naſtępuiąca ieſt Tabella,

	10.	20.
1.	2.	3.
4,	5.	6.
7.	8.	9.
10.	11.	12.
13.	14	15.
Summa		35.
Odciąwſzy 30. i 1. zoſtaie na Epaktę 4. na Rok Pańſki 1781.		

w ktorey także oſtatnia Złota Liczba że wypada 15. więc Rok ten ieſt pierwſzy po Przybyſzowym iak pierwſza Złotey Liczby uczy Tabella.

Możeſz także znaleść Epaktę Nowiow dorzuciwſzy do Epakty Roku Starego 11. a obydwie razem złożone liczby uczynią Epaktę Roku nowego, odrzuciwſzy zawſze gdy można, 30 (oprocz w 19 Złotey Liczby Roku w ktorym 29 tylko odrzucać się ma) reſzta Epaktą będzie, co gdy po odrzuceniu nic nie zoſtanie Epaktą będzie ✱ gwiazdeczka.

Liczba Epakty ieſt od 1, do 30. Trzydzieści iednak znaczy się ✱ gwiazdeczką. Ułożyſz Epaktę w Kalendarzu, gdy ią wſpak przez dni Miesięcy w Roku Poſpolitym rozpiſować będzieſz, zaczynaiąc od 30. czyli ✱ gwiazdeczki na dniu pierwſzym Stycznia, z tym iednak warunkiem, abyś 25. i 24. Epakty Liczbę razem kładł dnia 5. Lutego i Kwietnia, także dnia 3. Czerwca, dnia 29. Września i 27. Liſtopada:

Kładzie się także odmiennym charakterem poprzedniczo 25. obok Epakty 26tey 4. Lutego Kwietnia 2. Czerwca 28. Wrzesnia 26: Liſtopadzie i na

Końcu

Końcu Lipca, w inne zaś wszystkie miesiące i na początku Lipca, obok Epakty 25, toż czyni się. Takowymże sposobem przy Epakcie ostatniego dnia Grudnia 20. mieści się 19 czego dokładny wzor masz tu w Kalendarzu podług trzeciego sposobu drukowanym.

Oddmienna 25. Epakta czyli Czarna w onym tylko do oznaczania Nowiow biorze się Roku, ktoren maiąc Złotą Liczbę 12. 13. 14. 15 16. 17. 18. lub 19. ma także Epaktę 25. a zaś 19. ostatniego dnia Grudnia Epakta Czarna okazuie Nowie, gdy z 19tą Złotą Liczbą, w ktorym schodzi się Roku.

Nowie Księżyca uprzedzaią zawsze dni swego Miesiąca, procz blisko następuiących po Swietle Przybysza, gdyż te tylko zaczynaią i kończą w dniach swoich, swego Księzyca Swiatło.

Nowie Księzyca dniem poźniey, i godzin kilką, lub kilkunastą Epakta okazuie, niż ie Astronomiczny opisuie Kompuł.

§. VI.

Poczet Rzymski znaydziesz, gdy do Roku Pańskiego, ktory sobie zamierzasz, przydasz 3. i ten przez 15. podzielisz, a reszta liczby będzie Poczet; co gdy nic nie zostanie, sama liczba 15. Poczet oznaczy.

§. VII.

Wschodu i Zachodu Słońca albo z Globu, abo z Kalendarzy starych, każdy według swego Horizontu, wymiarkowanie godzin i minut weźmie do Kalendarza tego.

§. VIII.

De Kalendis. Nonis, & Idibus, Tych Rzymianie do oznaczania Daty używaią tę krotką miey naukę. 1mò Iż się wspak przy dniach Miesięcznych kładą. 2dò iż dzień ostatni Każdego Miesiąca *Pridie Kalendarum,* czyli Przedkalendowy, a pierwszy *Kalendis per se, seu Ipsis Kalendis, czyli sam* Kalendowy nazywa się, po ktorym następuią *Nonæ,* od naywiększey

iaką maią w ktorym miesiącu liczby na doł ſpadaiąc aż do Przednonowego czyli *Pridie Nonarum*, i ſamego Nonowego, czyli *Ipsis Nonis*, po ktorych ośm *Idus*, także od nay większey liczby, ſpada aż do Przedidowego, czyli *Pridie Iduum*, i ſamego Jdowego, czyli *Ipsis Idibus*, potym Kalendy także od naywiększey, iaką ma ktory Miesiąc, liczby ſpływaią, aż do Przed kalendowego, czyli *Pridie Kalendarum* po wzor czego do Kalendarza tu przydrukowanego odſyłam, z tym ieſzcze oſtrzeżeniem, iż dzień ſam Kalendowy, czyli *Ipsis Kalendis*, i wſzyſtkie dni *Nonarum & Iduum*, właſnym tytułuią się Miesiącem, wſzyſtkie zaś inne Kalendy, od naſtępuiącego nazywaią się Miesiąca. Przeto gdy Data ieſt przez Kalendy, nie w tym ie Miesiącu, ktory ieſt w Dacie wzmiankowany, ale w poprzedzaiącym go brać należy, i tam z nich dnia dochodzić. Więcey o tym w oſobnym maſz tu przy końcu ſpoſobie

§. IX.

Literę Martyrologiczną Epatka Rocznia w naſtępuiącey ukaże a corocznie Tabelli. naukę zaś iey używania w Martyrologiczney znaydzieſz książce.

P	I	C	c	p	F	F	f	S	M	i
*	11	22	3	14	25	25 *nigr*	6	17	28	9
A	a	m	D	d	q	G	g	t	N	
20	1	12	23	4	15	26	7	18	29	
k	B	b	n	E	e	r	H	h	u	
10	21	2	13	24	5	16	27	8	19	

§. X.

Części Roku, Przesilenie i Porownanie Dnia z Nocą, lubo nie w iednych dniach przypadaią, tu iednak poſpoliciey, Porownanie Dnia z Nocą Wiosienne i Pierwſza Część Wioſny, dnia 20. Marca. Część

druga

druga Wiosny, dnia 20. Kwietnia, Trzecia 21go. Maja. Przesilenie Dnia z Nocą i Część pierwsza Lata dnia 21. Czerwca, Część druga Lata dnia 22. Lipca, i w tey całey części trwaią dni Kanikularne zwane, dnia 20. Lipca poprzedniczo naywcześniey zaczęte. Część trzecia Lata dnia 23. Sierpnia; i w tey całey części trwa Maik, dnia 24. Sierpnia następniczo zaczęty. Porownanie Nocy z Dniem Jesienne i Pierwsza Część Jesieni dnia 23. Września. Część druga Jesieni dnia 23. Pazdziernika, Trzecia dnia 22. Listopada. Przesilenie Nocy z Dniem i Część pierwsza Zimy dnia 21. Grudnia, Druga dnia 19. Stycznia trzecia 18. Lutego przypada i kładzie się.

§. XI.

Swięta Nieruchome każdy według Rozrządzeń własney, w ktorey mieszka, niech układa Prowincyi.

Swięta Ruchome Uroczyste są te. Wielkanoc z Poniedziałkiem, a ta przypada w pierwszą Niedzielę po Pełni Xiężyca, ktorego Now, bliżey dnia 21go Marca przed lub po, lub w samże dzień 21. przypadnie. W Niebo - Wstąpienie Chrystusa przypada dnia 40. po Wielkieynocy, za pierwszy w rachowaniu kładąc Wielkanoc, za ostatni samo Swięto W Niebo - Wstąpienia. Zesłanie Ducha S. czyli Zielone Swiątki w drugą Niedzielę z Poniedziałkiem, po W Niebowstąpieniu Chrystusa. Dzień S. Troycy w pierwszą Niedzielę po Swiątkach, Swięto Bożego Ciała w Czwartek po teyże Niedzieli S. Troycy.

Swięto Zwiastowania P. MARYI z ktoreykolwiek przed Kwietnią Niedzielą na następuiący zaraz przenosi się Poniedziałek. Gdyby zaś toż Swięto w Kwietnią wypadło Niedzielę, lub innych po niey dni, aż do Przewodniey Niedzieli płynących, po teyże Niedzieli Przewodniey w Poniedziałek z uroczystością mieści się.

Swięty Stanisław Biskup z swą także, Uroczystością z osmego, na dziewiąty dzień ustępuie Swiętu W Niebowstąpienia Chrystusa.

Do liczby Swiąt Ruchomych należą Swięta Niedzielom przywiązane iakie są. Jmienia Jezusowego w

drugą

drugą Niedzielę po Trzech Krolach, Grobu Pana Jezusowego w drugą Niedzielę po Wielkieynocy; a w trzecią Opieki S. Jozefa, Jana z Dukli w pierwszą Niedzielę po Oktawie SS. Apostołow Piotra i Pawła, nie w samę iednak Oktawę Błogosławioney Kunegundy w pierwszą Niedzielę po dniu 24. Lipca, lub w tenże sam dzień przypadaiącą. S. Jacka Wyznawcy w pierwszą Niedzielę po Swięcie w Niebo - Wzięcia P. MARYI. Pocieszenia P. MARYI. po S. Jacku, po tym Joachima Oyca P. MARYI, potym Imienia Panny MARYI, nie dzień iednak Jey Narodzenia. Rożańca S. w Niedzielę pierwszych dni Października, Wincentego Kadłubka w drugą Niedzielę dni Października, Jana Kantego w czwartą Niedzielę Miesięczną Października dnia 19. lub zaraz po nim przypadaiącą. Panny M. Opieki w Niedzielę przed S. Stanisławem Kostką. S. Stanisława Kostki w Niedzielę przed ostanią po Swiątkach.

Tu także należy siedmi Bolesci Panny MARYI Pamiątka w Piątek po Białey Niedzieli. Wieczerza Pańska w Czwartek po kwietniey Niedzieli. Serca P. Jezusowego w Piątek po Oktawie Bożego Ciała.

Należą tu ieszcze i Suchedni w Srzodę, Piątek i Sobotę. Pierwsze po pierwszey Niedzieli Postu Wielkiego czyli Wstępney, Drugie po Niedzieli Zesłania Ducha S. Trzecie po Swięcie Podwyższenia S. Krzyża, Czwarte po trzeciey Niedzieli Adwentowey.

Dzień Zaduszny przestępuie także na dzień trzeci po dniu Wszystkich Swiętych, gdy dzień Wszystkich Swiętych w Sobotę przypadnie.

Wigilie i co do Postu w Sobotę uprzedzaią te Swięta, ktore w poniedziałki przypadaią.

§. XII.

O Niedzielach tę miey Naukę.

Pierwsza przed *Paschą* czyli Wielkanocą Niedziela zowie się *Palmarum* Kwietnia, druga *Passionis* Biała, dalsza *Lætare* Srzodopostna, po tey *Oculi* Głucha, *Reminiscere* Sucha, *Invocabit* Wstępna, *Quinquagesimæ* Zapustna, *Sexagesimæ* Mięsopustna, i *Septuagesimæ* Starozapustna. Resztę zaś do trzech Kroli Niedziel liczbą

Niedziel

Niedziel potrzech Krolach oznaczaią się, a przed Trzema Krolami Niedziela pierwfza Roku nazwać się może.

Po wielkiey zaś Nocy pierwfza Niedziela nazywa się *Conductus* Przewodnia, a inne naftępuiące iako to: *Misericordia*, *Jubilate*, *Cantate* liczbą Niedziel po wielkanocy znaczą się, piąta iednak przed w Niebowftąpieniem Pańfkim przypadaiąca nazywa się *Rogate* Krzyżowa, po tey *Exaudi* Niedziela między Oktawą w Niebowftąpienia Pańfkiego; to ieft fzofta po Wielkieynocy, po tey *Pentecoften* Niedziela Zeftania Ducha S. czyli Zielone Swiątki, Po Swiątkach naftępuiące, od Pierwfzey *Trinitatis* Niedzieli, liczbą tylko Niedziel po Swiątkach znaczą się, aż do pierwfzey Adwentowey Niedzieli, ktora to Adwentowa Niedziela pierwfza ta zawfze bywa, ktora bliżey przed lub po dniu lub w fam dzień S. Jędrzeia Apoftoła, to ieft między dniem 27.. Liftopada, i 3. Grudnia *inclusivè* przypada, po tey druga, trzecia i czwarta także Adwentowa kładzie się, a po czwartey Adwentowey, Niedzielę oftatnią, Roku nazwiefz.

Terminy Łacińfkie dla tego się, mafz wiedzieć tu przy Niedzielach niektorych kładą, iż fą w Prawie używane i Pozwach, z tych poznafz czas Prawnego Skryptu.

Mafz także wiedzieć, iż ile razy Niedziel po Trzech Krolach więcey przypadnie, to po Zielonych Swiątkach mniey, i przeciwnie. Pozoftałe zaś po Trzech Krolach Niedziele, w fwym nieodmiennym porządku mieszczą się zawfze po Niedzieli 23ciey po Swiątkach, tak iż 24ta po Swiątkach Niedziela, zawfze ieft co do Ewangelii oftatnią, chociażby i 23. tylko Niedziel po Swiątkach było.

Niedziele pierwfze te Miesięczne fą, ktore bliżey dnia pierwfzego Miesiąca fwego przed, lub po przypadaią.

§. XIII.

Dni prawem Poftu obwarowane fą dni Poftu Wielkiego, zaczynaiącego się od Srzody Popielcowey po Zapuftney Niedzieli przypadaiącey, a kończącego się w Sobotę Wielką, przed Wielkanocną Niedzielą, Srzody

dy i Piątki Adwentowe i Suchedni wſzyſtkie, Wigilie: Bożego Narodzenia, SS. Apoſtołow Piotra i Pawła, w Niebowzięcia, P. MARYI i Wſzyſtkich Swiętych. Jnne zaś Swiąt Nayświętſzey Panny Uroczyſtych Wigilie z pobożnego zwyczaiu w Polſzcze, ſą także poſtne.

Tudzież od Krzyżowey Niedzieli, do w Niebowſtąpienia Chryſtuſa, mięśnych ieſt zakazane od Kościoła używanie potraw.

Wſzelkich względem czego odmian, Każdy w Oyczyźnie ſwoiey ma mieć wiadomość.

WIADOMOSC II.

O trzech Spoſobach uczynienia Kalendarza Wiecznego, i poznania ſię na nimże.

§. I.

Pierwſzy Spoſob.

Weź proporcyalney wielkości arkuſz papieru przygrubſzego i gładkiego, ten na rownym i gęſtym płotnie, dobrze rozpiętym na blaytronie na to urządzonym, przykley, i w ſamym ſrzodku wbiy ſztyſt lub igłę iak nayprościey, na ktorą wkładać będzieſz powinien linią.

Linia ta ma być przygrubſza, ſrzodkiem do połowy wiekſzey otwarcie wydrążona, do wkładania ołowka, na boku tey przy końcu uſzko z drotu uczyniſz za ktore nawdziewać ią będzieſz na ſztyſt do czynienia liniy, przeciw uſzka tego uczyniſz dziureczkę w ſrzodku, do wkładania teyże linii na ſztyſt gdy cyrkuły czynił będzieſz.

Tak urządzoną linią uczyniſz cyrkuł naywiękſzy na uczynioney iak rzeczono tablicy, i ten cyrkuł na ſześć rownych części podzieliſz, z ktorych każdą na ſześćdzieſiąt i iednę także rownych Cyrklem rozmierzyſz. Nawdzieieſz potym za uſzko linią, i uczyniſz dwie liniyki według rozmiaru mnieyſzego, w ktorych poznaſz, w iakiey odległości od ſrzodka tablicy.

blicy, inne cykuły będziesz powinien czynić, aby nie były przyszczupłe, na przyięcie następuiących gatunków: to iest, Pierwszą odległość od srzodka uczynisz na *Część Roku*, drugą na *dni Miesięczne*, trzecią na *Litery Niedzielne*, czwartą na *Epatky* czyli *liczbę* pokazuiącą Nowie Księżyca, piątą na *Miesiące*, gdzie *summa dni Miesiąca każdego i Swiatła Księżyca* notować się ma, szostą odległość na *oznaczenie godzin i minut Wschodu i Zachodu Słońca*, gdzie *Przesilenie i Porownanie Dnia z Nocą* także *początek i koniec Maika i Kanikuły*, w dniach swoich odznaczyć się mogą; opuściwszy na mieyscach tych godziny i minuty Wschodu iZachodu Słońca A gdy co drugi dzień Wschod i Zachod Słońca będzie notowany w pozostałych kratkach *Długość Dnia i Nocy* kłaść się może, lub tę w ostatnich tylko dniach miesięcy notuy, a na inny w dniach rownych, na inny Horyzont w nierownych kładź Wschod i Zachod Słońca. Siodmą odległość na *Swięta Nieruchome* osmą na *Kalendy Nony & Jdus*, dziewiątą na *Swięta Ruchome Niedziele, Suchedni, Dni Postne* i inne ruchome gatunki, gdzie i *Przybysza Now* na kartce osobney oznaczany być ma.

Porządek ten, cyrkułow podług własnego wolno odmienić upodobania, i przydać cyrkuł. Chcąc n. p. mieć Swiecki i Duchowny Kalendarz razem, wolno gatunki szostey odległości w cyrkule Swiąt Ruchomych notować, a tak o ieden cyrkuł zmnieyszy się Okrąg Kalendarza.

Tak uczyniwszy cyrkuły, ciąg liniyki podług danego sposobu i uczynionego mnieyszego rozmiaru, od cyrkułu dni miesięcznych te zaczynaiąc, Cyrkuł zaś Części Roku, w dniach tylko, w ktorych przypadać maią, poprzecinasz liniykami. Pod cyrkułem naywiększym i przed następuiącym ponim, poczynisz na srzodkach kartek dziureczki, dla przypinania kartek Swiąt i gatunkow ruchomych. Duchowni także Swięta Przeniesione mieścić tu będą powinni, i Niedziele miesięczne, iako też po Trzech Krolach pozostałe, na maleńkich karteczkach, na końcu kartek Niedzielnych po Swiątkach: przypinać.

Nad dniem pierwszym Stycznia, ktoren na czworograniastey rownie tablicy ma być ku rogowi, na podłużnograniastey ku gorze, uczynisz mieysce dla po-

łożenia

łożenia Roku Pańſkiego, na ktory Kalendarz ten u-rządzać się będzie, tak iżby się mieyſca tego wyniesione nad ostatni cyrkuł dwie liniyki, dzień pierwſzy Stycznia obeymuiące, tykały, z napiſem ku cyrkułowi obroconym. *zaczyna ſię tu*, a nad wzmiankowanym mieyſcem ten będzie napis: Rok PANSKI. Obok mieyſca tego położyſz podobne dwa, ktoreby się liniykami z nim łączyły, nad iednym napis: *Względem Przeſtępu*, nad drugim: *Względem Przybyſza*; i w tych corocznie na oſobnych kartkach notować się będzie iaki ieſt Rok co do Przeſtępu i Przybyſza.

Jndex, także ktorybyś na Literze Niedziele oznaczaiącey co tydzień wſtawiał, dla prędſzego w potrzebie gatunkow wynalezienia, w ſpoſobney uczyniſzſ figurze, do przyięcia naſtępuiących tytułow; być może n. p. na iednym końcu ſtrzałę, na drugim poł księżyca maiący, na ſtrzale napis: KALENDARZ WIECZNY na poł Księżycu napis: *Rok Pańſki, względem Przeſtępu i Przybyſza, Poczet Rzymſki, Literę Martyrologiczną, Części Roku, Dni Mieſięczne, Litery Niedzielne Epakty Nowiow Kſiężyca: Mieſiące i dni światła Kſiężyca Przeſilenie i Porownanie Dnia z Nocą, czas Marku i Kanikuły, Godziny i Minuty Wſchodu i Zachodu Słońca; Dni* per Kalendas Nonas & Jdus, *Święta Nieruchome i Ruchome, Niedziele i Dni Poſtne Długość Dnia i Nocy i. t. d. co rocznie* UKAZUIACY.

Duchowni Kalendarza tego mieć mogą tytuł. ORDO PERENNIS *Annum Domini quoad Biſsextilem & Emboliſmalem, Jnaictionem Romanam, Literam Martyrologii. Partes Anni, &c. Feſta Mobilia, tum etiam quæ ad Officium Divinum translata &c.* COMPLECTENS, *eaq; ſingulis Annis* DEMONSTRANS.

Na drzewo Jndexu mogą być dwa mieyſca, z drotowemi klamerkami, i z napiſem: *Epakta Nowiow, Litera Niedzielna*, na położenie Epakty w przeciągu Roku Nowie Księżyca ukazuiącey, i Litery Niedziele oznaczaiącey.

Pocztu Rzymſkiego i Litery Martyrologiczney, może być mieyſce gdzie na boku tablicy; z napiſem: *Poczet Rzymſki. Litera Martyrologii.* Podobnież Epaktę i Literę Niedziel mieścić, ieżeli chceſz, możeſz;

żeſz; tytuł zaś Kalendarza, ktoren na Jndexie być miał, w ſamym ſrzodku tablicy wypiſzeſz, i Jndex z drotu przydaſz.

Maiąc iuż, iak rzeczono, uczynioną tablicę, piſz w ſwych cyrkułach i mieyſcach według danego opiſu gatunki, a w linii na dzień dwudzieſty dziewiąty Lutego zoſtawioney, piſz tytuły cyrkułow, w Roku iednak Przeſtępnym, za dzien 29ty Lutego linią tę rachuy.

Na Swięta Ruchome, Niedziele, i. t. d. prożno zoſtaw w cyrkule mieyſca, dla przypięcia tychże, podług ich przypadłości, na oſobnych karteczkach, topiąc ſzpilki w przypinaniu po ſame głowki ktore, aby się mocniey trzymały, ieżeli nie będzie ſzkła, całą tablicę nakrywaiącego, ſrzodkiem dla zawieſzania Jndexa dziurkę maiącego, może być ſpodem połſukienko dane, i to całe dzieło w rządnych ramach oſadzone.

Z lepſzą będzie wygodą, gdy cyrkuły kolorami rozrożniſz, a rownie czworograniaſtą maiąc tablicę, tę co kwartał za inny zawieſiſz rog, bo tak ku prawey ſtronie naſtępuiące obrocą ci się gatunki.

Dzieło to na gotowey do używania doſtać możeſz Mappie.

Dowcipny Zegarmiſtrz łatwo Kalendarz taki na tarczy zegaru urządzi, dawſzy n. p. za Jndex Koło iakie bywa w zegarach dni ukazuiących, kray ktorego z przydaną na boku rączką, otwarcie z pod tarczy godzinney, leżeć ma na tarczy Kalendarza, przy cyrkule części Roku, a rączka dni dosięgać, ktora co raz na inny dzień poſuwać się będzie z rzeczonym kołem, 366. zębow maiącym, tę iednak, w poſpolitym Roku przez mieyſce na dzień 29ty Lutego zoſtawione, na pierwſzy dzień Marca, właſną maſz przeſunąć ręką.

§. II.

Drugi. Spoſob

Uczyń na całym z iedney ſtrony połar kuſza papieru, iak ieſt długi, liniy 33. w odległości połcalowey w rownym rozmiarze, uczyń potym od dłu-

giey od wierzchu linii aż na doł wprzek pierwſze kartki od lewey ręki na dni Miesięczne, drugie na Epakty, trzecie na Swięta, Wſchodu i Zachodu Słońca, Częsci Roku, Przesilenie i Porownanie Dnia z Nocą, gdzie początek i koniec Maika i Kanikuły notować także możeſz, czwarte na litery Niedzielne, Kalendy, *Nony & Jdus*, piąte tak iak drugie na Epakty, po tey na Swięta, i tak daley aż na 12. Miesięcy. Linie iednak Miesiąc od Miesiąca dzielące znacznieyſze: lub podwoyne być maią.

Piſz po tym w pierwſzey od wierzchu poprzeczniey od lewey ręki kartce te ſłowa: *Dni Mieſięcy*, w drugiey *Epakty Nowiow*, w trzeciey *Styczeń ma Dni 31. Swiatło Kſiężyca Dni 29. wſchod Niedziele Zachod &c.* w Czwartey *Dni Kalendowe, Litery Niedzielne* w piątey tak iak w drugiey *Epakty Nowiow*, i tak daley przez wſzyſtkię Miesiące a w oney pierwſzey podłużney linii od wierzchu nad dniem pierwſzym Stycznia zaczynaiąc napiſz te ſłowa w ſrzodku: *tu ſię zaczyna* i one dwiema liniykami okryśliy, na końcu ſłow tych odznaczyſz mieyſce, nad ktorym położyſz te ſłowa: *Rok Pańſki*, od końca mieyſca tego napiſzeſz te ſłowa: *Względem* i one liniykami okryślisz, po nich odznaczyſz mieyſce, i nad nim napiſzeſz to ſłowo. *Przeſtępu* potym znowu napiſzeſz *Względem*, i odznaczyſz mieyſce z napiſem: *Przybyſza*, w ktorychto mieyſcach Rok Pańſki, iaki będzie co do Przeſtępu i Przybyſza, na oſobnych karteczkach corocznie odznaczał będzieſz. Podobneż mieyſca nad miesiącem Wrześniem i Liſtopadem w teyże uczyniſz linii na położenie Pocztu Rzymſkiego, i Litery Martyrologiczney co rocznie.

Rozpiſuy potym pod dniami dni 31. wſzyſtkie na doł, pod Epaktami Epakty, pod Miesiącami Swięta Nieruchome, Godziny i Minuty Wſchodu i Zachodu Słońca, Części Roku. i inne w ſwych miesiącach przeciw dniom właſnym przypadłości. Podobnież dni *Kalendarum Nonarum & Jduum* lub zamiaſt tych, dni każdego miesiąca a pod niemi litery Niedzielne w właſnych rozpiſzeſz kartkach. Dnia iednak 25. Lutego z liter Niedzielnych ſg, z liczb Kalendowych 6. 5. dnia 26. z liter Niedz: g a, z kal 5. 4. dnia

27. z liter Niedziel: a b, z Kalendow 4. 3. dnia 28. z liter Niedz: bc z Kal: 3. Prid. aby na 29ty dzień Lutego c padło, i *Pridie Kalendarum*, z ktorych pierwsze w Przestępnym, drugie w Pospolitym Roku brane do oznaczania być maią, wzor tego masz w Kalendarzu z sposobu 3go drukowanym. W pozostałych także na dzień 31 wszy kartkach Swiętalnych, w Miesiącach Dni 30. tylko maiących, możesz Długość Dnia i Nocy notować.

Na wierzchu naywyższey linii w srzodku, tytuł Kalendarza tego i mieysca obok tytułu, na położenie litery Niedzielney, Epatky Nowiow Księżyca roczney, iak w sposobie pierwszym rzeczono, porządnie uczynisz. Przykliisz to potym na tekturze lub płotnie na blaytronie rozpiętym, a Ruchome gatunki na osobnych karteczkach, iak ich wyciąga przypadłość, na mieyscach Wschodu i Zachodu Słońca notowanego przypinał będziesz za końce, na liniach poprzecznych Swięta obeymuiących. Swiąt także Niedzielom przywiązanych kartki za ieden koniec z kartkami Niedzielnemi przypinaiąc, a drugi na drugim końcu wspieraiąc. W Kalendarzu iednak Okrągłym Swiąt Niedzielom przywiązanych karteczki być maią przypięte za ieden koniec z kartką Niedzieli w niższym cyrkule, za drugi w trzeciey kartce w cyrkule wyższym; nakształt V. Łacińskiego.

Karteczki gatunkow Ruchomych dobrze gdy rożnych będą kolorow, n. p. Niedziel i Swiąt Uroczystych czerwone, Popielcu, Suchych Dni, Wigilii, Dni Krzyżowych i Postnych fioletowe, Swiąt Niedzielom przywiązanych seledynowe, *Translatorum* białe.

Oboyga tych sciennego Kalendarza sposobow uczynienia naylepszą sądziłbym Mappy na papierze wybiiane, a potym na płotnie lub przedniey, by się nie paczyła, tekturze, iak się tu opisało, urządzone. Mogą też Kalendarze i na samym być wybiiane i urządzone pargaminie lub atłasie, i szkłem, ktoreby się co rocznie odeymowało, nakrywane.

§ III.

Trzeci Sposob.

Weś trzy ćwiartki arkuſza papieru przedniego przygrubſzego, złoż go w ſześć kart, te na trzy rowne części poprzecznio rozmierz, odznącz ſrzednią część dwiema liniykami wzdłuż karty, nie od ſamego iednak wierzchu te zaczynaiąc. Przy pierwſzey linii ku lewey ręce uczyń linią na *Kalendy. Nony & Idus;* po tey na *Dni Mieſiąca*, po tey na *liczbę Epakt Nowiow*. Także od drugiey ſrzodkowey linii ku prawey ręce uczyń linią na *litery Niedzielne*, po ktorey uczyniſz linią na *Swięta Nieruchome*, ſrzednia zaś część karty zoſtanie się na *Godziny, i Minuty* Wſchodu i Zachodu Słonca, gdzie *Część Roku Przeſilenie i Porownanie* Dnia z Nocą, początek i koniec *Kanikuły i Maika* przeciwko dniom ſwoim wyrażone być maią, tamże *Niedziele, Swięta Ruchome, Wigilie Przenieſione, Dni Poſtne* i inne gatunki Ruchome mieścić się będą. Nad liniami temi uczyniſz wprzek dwie liniyki, dla napiſania między niemi nazwiſka Miesiąca, Summy Dni iego, i ſummy dni Księżyca, pod temi liniykami przetnieſz one podłużne liniyki linią wprzek w połcalowey odległości a tak wydadzą ci się kratki dla napiſania tytułow, ſpadaiąch na doł gatunkow. Czyń potym dalſze na doł kratki, w mnieyſzym ale rownym rozmiarze, ile ich Dni Miesiąca każdego wyciągaią, a procz tego, na końcu Dni Stycznia uczyniſz pod liczbą Wſchodu i Zachodu Słońca podobne trzy mieyſca, na położenie corocznie Roku Pańſkiego litery Niedzielney i Epakty Nowiow Księżyca Roczney: toż, gdy zechceſz, uczyniſz pod dniem 29tym Lutego, z drugiey ſtrony pierwſzey karty, na położenie Pocztu Rzymſkiego, i litery Martyrologiczney.

Tak uczyniwſzy kratki poczyń dziurki przez wſzyſtkie ſześć kart iak nayrowniey, iednę pod drugą; na doł, na przecznych dni Miesięcznych liniach, między ſrzodkowemi Wſchodu i Zachodu liniami, nie co z dziurkami temi od linii ſrzodkowych w ſrzodek odſtępuiąc, w te dziurki przewłoczyſz nić iedwabną z oboiey karty ſtrony, ſpoſobem ſzwu rękawiczarſkie-

go,

go, pod ktorą to nić: gatunki Ruchome, według ich przypadłości. podsuwał co rocznie będziesz, na osobnych karteczkach, maiących przy zaokrążonym końcu karbik, dla trwalszego ich utrzymania się. Swięta iednak Niedzielom przywiązane, w Poniedziałki podsuwać tu musisz.

Tak uczyniwszy na każdy Miesiąc na swoiey karty stronie kratki, rozpisuy w nich gatunki; na końcu zaś Miesiąca każdego odnotuy dnia ktorego Długość i Nocy, a potym urządzay to, i używay corocznie podług opisu w tym Dziele podanego,

WIADOMOSC III.

O Sposobie uregulowania i używania Kalendarza Wiecznego corocznie.

Wynaleź podług danych sposobow Rok Pański, na ktory chcesz urządzać Kalendarz, iaki iest co do Przestępu i Przybysza, tudzież literę Niedziele oznaczać maiącą, i Epaktę Nowiow Księżyca. To na osobnych wynotowawszy karteczkach, na swych w Kalendarzu połoź mieyscach.

Szukay potym w Kalendarzu wyszukaney Epakty Nowiow Księżyca roczney, między dniem osmym Marca, i dniem piątym Kwietna, ani przed 8. Marca, ani po 5tym dniu Kwietnia, brać iey tu nie powinieneś. Tę znalazłszy, odrachuy od niey na doł dni czternaście, dzień ten, w ktorym Epakta roczna przypada, za pierwszy rachuiąc. Niedziela więc po tym 14tym dniu przypadaiąca, będzie Wielkanocną Niedzielą. Co ieżeliby dzień 14ty przypadł na literę Niedziele oznaczaiącą, nie ta Niedziela, ale następuiąca zaraz po niey, będzie Wielkanocną Niedzielą. A tak miawszy iuż Wielkanocną Niedzielę, urządzay inne Ruchome Swięta, Niedziele i inne, podług wyższego opisania, Gatunki, na swych Swiąt, Niedziel i, t. d. karteczki przypinaiąc mieyscach, a resztę kartek pozostałych chowaiąc.

Ten więc tak urządzony co rocznie Kalendarz, caio rocznym i nie błędliwym, do spraw każdemu,

stanie

ſtanie się czaſu wymiarem. Znaydzieſz tu bowiem łatwie Swięta i inne ku wygodzie w ſwych Kratkach gatunki, znaydzieſz Nowie Księżyca w tym dniu każdego Miesiąca, przy ktorym liczba roczney będzie Epakty. Znaydzieſz pierwſzą Kwadrę, gdy dni siedm od Nowiu na doł odrachuieſz. Znaydzieſz Pełnią, gdy Dni czternaście, znaydzieſz oſtatnią Kwadrę gdy dwadzieścia dwa Dni po Nowiu odliczyſz. Lubo te Kwadry, iak się i o Nowiach namieniło, dniem pierwey i godzin kilką, lub kilkunaſtą, Aſtronomiczny wyznacza Komput.

Notuy: ktoby miał trudność według danych tu ſpoſobow wynaydowania litery Niedziele oznaczaiącey i Swiąt Ruchomych Przypadłości, znaydzie te gotowe na Rok każdy w Tabelli: iaka się i tu kładzie, w książkach do modlenia się za zwyczay znayduiącey się, a w Brewiarzach i Epaktę roczną.

Rok Pańſki	*Litery Niedz*	*Epakt Rocz*	*Niedz. Wielk:*
1782.	f	15.	31. Marca
83.	e	26.	20. Kwietnia
84.	d c	7.	11. Kwietnia
85.	b	18.	27. Marca
86.	a	*	16. Kwietnia:
87	g	11.	8. Kwietnia
88	f e	22.	23. Marca
89	d	3.	12. Kwietnia
1790	c	14.	4. Kwietnia
91	b	25.	24. Kwietnia
92	a g	6.	8. Kwietnia
93	f	17.	31. Marca
94	e	28.	20. Kwietnia
95	d	9.	5. Kwietnia
96	c b	20.	27. Marca
97	a	1.	16. Kwietnia
98	g	12.	8. Kwietnia
99	f	23.	24. Marca
1800	e	4.	13. Kwietnia

SPOSOB OSOBNY

Wynalezienia przez liczbę Daty Rzymskiey i Nowiu lub iak wiele Dni do Nowiu czyli od nowiu Księżyca.

§. I.

O wynalezieniu Daty Rzymskiey

OProcz daney w Wiadomości pierwszey nauki, iż Data Rzymska oznacza się *per Kalendas* i. t. d. Notuy 1mò.

Sześć się *Nonas* w Marcu, Maiu, Czerwcu, Październiku: płące

W innych cztery *Jdus* maią ośm wszystkie Miesiące.

Notuy 2dò. iż ktore Miesiące maią *Nonas* cztery. *Jpsæ Nonæ* wypadaią na piąty dzień, *Jdus* na trzynasty, ktore zaś maią *Nonas* sześć, *Jpsæ Nonæ* na siodmy, *Jdus* na pietnasty dzień Miesiąca zachodzą, iak to następuiące ukazuią wiersze:

Cztery Nonas pięć, Jdus dni trzynaście maią,
Sześć Non sobie, i Jdom, po dwa dni dodaią.

Notuy 3tiò. Wiele ktory Miesiąc ma Kalendas, czego z następuiących doydziesz wierszow:

R w Marcu, Maiu, Lipcu, Paźdź, T Sierp: Grud: Styczy
Q w Lutym, S Miesiącom reszcie, Kalend liczy. to iest ila ktora z tych liter iest w porządku Alfabetu Łacińskiego, tyle miesiąc miał będzie liczb Kalendowych. To poznawszy.

Jeżeli Data iest *per Nonas* odcinay ią od dnia *Jpsis Nonis* własnego, ieżeli *Per Jdus*, od dnia *Jpsis Jdibus* służącego: reszcie dodawszy 1 ieżeli *per Kalendas* (wyiąwszy iednak *Jpsas Kalendas*, ktore iak się rzekło, pierwszemu zawsze służą dniowi Miesiąca) odcinay Datę od dnia ostatniego Miesiąca przodkuiącego, reszcie dodawszy 2. a ta reszta z dodanemi okaże ci dzień Miesiąca, ktorego Data Rzymska była.

Co ieżeli z dnia Miesiąca, chcesz Datę Rzymską uczynić, rozrzuć dni Miesiąca do dnia, ktory sobie zakładasz po członkach palcow u lewey ręki, po dniach tych

tych Nony, Kalendy & *Jdus* porządkiem Miesiącowi zamierzonemu właſnym rozkładay, a tak ci Data Rzymſka wypadnie na dzień on umyślony.

§. II.

O Wynalezieniu Nowiu, lub, iak wiele dni od czy do Nowiu Księżyca.

Notuy nayprzod, iż Miesiące o dniach 30. lub mniey iak Luty, rowne, a o dniach 31. nierowne nazywaią się, ktore rozeznaſz, gdy ſkrzywiwſzy pierwſzy palec po wielkim, i trzeci u lewey ręki, Miesiące, na wielkim palcu po wſzyſtkich pięciu rozrzucał będzieſz palcach naſtępniczo, bowiem ktory miesiąc padnie na ſkrzywiony palec,będzie rowny,ktory na proſty nierowny,

Notuy powtore, iż przydatnych liczb Luty i Kwiecień ma 1. Maj 2. Czerwiec 3. Lipiec 4. Sierpień 5. Wrzesień i Październik 7. Liſtopad i Grudzień 9. to wiedziawſzy.

Piſz dzień Miesiąca, w ktorym Nowiu ſzukaſz, pod tym Epaktę Nowiow roczną, pod tym przydatną liczbę ieżeli, i iaką ma Miesiąc, to zſumuy, i ieżeli w nierownym Miesiącu ſzukaſz, odrzuć 30. ieżeli i ile razy możeſz, ieżeli w rownym, odrzuć 29, a reſzta oznaczyć dni po nowiu upłynione, co ieżeli nic po odrzuceniu nie zoſtanie, ten ſam dzień Nowiu będzie, w ktorym go ſzukaſz. Ale ieſzcze.

Notuy, gdy roczna Nowiow Epakta przewyżſza 25, na ow czas wprzod maſz odrzucać 30. a dopiero 30. albo 29 iak Miesiąc wyciąga rowny, czy nierowny

Notuy powtore, iż z oney reſzty oznaczaiącey dni po Nowiu upłynione możeſz doiyść iak wiele dni do Nowiu przyſzłego wypada, gdy tę podſunieſz pod ſummę dni światła Księżyca biegącego, i reſztę z niey przez tę reſztę wynaydzieſz, bo ta druga reſzta pokaże ci iak wiele maſz dni do Nowiu przyſzłego.

Præſens Calendarium Gregorianum perpetuum á ſuo Authore deſcriptum Feſta Mobilia & Jmmobilia cum additamento ex Chronologia excerpto continens, vidi legi quod quoniam eſt, conforme Decretis S. R. C. ac Chronologiæ, ideo Typîs dignum cenſeo, si ita videbitur Magnifico D. Rectori Jta teſtor M. ADAMUS JAGIELSKI

mpp.

Die 27. Januarii A. D. 1781.

IMPRIMATUR.

M. ANTONIUS ZOŁĘDZIOWSKI J. U. S. T. D. & P. CANONICUS Cathedralis Cracoviensis, Universitatis RECTOR, Librorum Censor.

mpp.

Datt: Crac: in Coll: Majori Die 27. Januarii A. D. 1781

OMYŁKI DRUKARNI

Od Autora postrzeżone

w Wiadomości pierwszey

W §fie 5tym w Tabelli 1szey złotą Liczbę 18. zamienić na 17. także 19. na 18. a w następuiącey kratce 19 przypisać pod 6ścią w tymże §fie pod Tabellą 2gą do 4tego od końca wiersza dopisać *i dnia 1. Sierpnia*, a na ostatnim teyże karty wierszu zamiast Listopadzie, być ma *Listopada*.

Pod § fem 9tym w wierszu 2gim zamiast ukaże a, być ma *ukaże ci*.

W § fie 11. na drugiey karcie w wierszu od gory 11stym zamiast nie dzień iednak, ma być: *nie w dzień iednak*

w Wiadomości drugiey

W § fie 1szym na drugiey karty stronie w wierszu od wierzchu 4tym zamiast Część Roku, ma być *Części Roku* na początku wierszu od dołu teyże karty 9tego zamiast kartek, być ma: *kratek*. Na drugiey karcie na pierwszey stronie w wierszu od wierzchu 14stym zamiast wstawiał, ma być: *ustawiał*, także w wierszu od końca 14tym zamiast Bipextitem, być ma: *Bissextilem* a w wierszu od końca 13tym zamiast Jnaictionem, być ma: *Jndictionem*

W § fie drugim na drugiey karcie w wierszu drugim od wierzchu i 12stym tudzież w 3cim od końca i na drugiey karty stronie w 7mym od wierzchu i 25tym nie imię kartka, ale *kratka* być powinno.

W § fie 3cim w wierszu od końca 2gim zamiast przewłoczysz ma być: *poprzewłoczysz*.

W Sposobie osobnym

W § fie 1szym w wierszu od końca karty 3cim Litera *d* nie potrzebna na początku wiersza, ale w wierszu od końca 4tym zamiast rzień, ma być *dzień*, a zaś w wierszu 5tym zamiast eszcie być ma *reszcie* i na

końcu

końcu tegoż wierſza do litery c, ma być dodane *i* żeby było *ci*

W § ſie 2gim w wierſzu od gory 10tym przy tym imieniu Miesiące dodey *od Marca zacząwſzy*.

W Kalendarzu

Dnia 17. Lutego zamiaſt minut 52. być ma 59 a zaś przeciw dnia 28. Lutego w Linii Kalendowey przy Liczbie 3. ma być przypiſane *Prid:* a na dole pod dniem 29tym zmazane.

Dnia 1 Sierpnia Epakta 25 za linią być ma nie odmienna bo nie przypada czarna.

Porownanie dnia z nocą i wſzyſtka naſtępuiąca ku końcowi Miesiąca Września Wſchodu i zachodu Liczba o ieden dzień na doł uſunione ſą.

N. 1. Roku Nowego
N. 1. po 3. Krolach
N. 2. po 3 Krolach
N. 3. po 3. Krolach
N. 4. po 3 Krolach
N. 5. po 3 Krolach
N. 6. po 3. Krolach
N. Starozap: Septuag:
N. Mięsop: Sexages:
N. Zapuſt: Quinquages
N. Wſtęp: Jnvocabit.
N. Sucha Reminiſc.
N. Głucha Oculi.
N. Szrodop: Letare.
N. Biała Paſsionis
N. Kwietnia Palmarum
N. Wielkan: Paſchæ
N. Przewod: Conductus
N. 2. po Wiel: Noc: Miſeri:
N. 3. po Wiel: Noc: Jub:
N. 4. po Wiel: Noc Cas:
N. 5. po W.N. Krzyż: R.
N. 6. po W: Nocy Exaud.

N. Zeſłan: Ducha S. Pent.
N. 1. po Swiąt: Trinitis
N. 2. po Swiątkach
N. 3. po Swiątkach
N. 4. po Swiątkach
N. 5. po Swiątkach
N. 6. po Swiątkach
N. 7. po Swiątkach
N. 8. po Swiątkach
N. 9. po Swiątkach
N. 10. po Swiątkach
N. 11 po Swiątkach
N. 12. po Swiątkach
N. 13. po Swiątkach
N. 14. po Swiątkach
N. 15. po Swiątkach
N. 16. po Swiątkach
N. 17. po Swiątkach
N. 18. po Swiątkach
N. 19. po Swiątkach
N. 20. po Swiątkach
N. 21. po Swiątkach
N. 22. po Swiątkach

N. 23. po Swiątkach
N. 24. po Swiątkach
N. 25. po Swiątkach
N. 26. po Swiątkach
N. 27. po Swiątkach
N. 28. po Swiątkach
N. 1. Adwentowa
N. 2. Adwentowa
N. 3. Adwentowa
N. 4. Adwentowa
N. Oſtatnia Roku
Poniedziałek Wielkanoc.
W niebowſtąpienie Pańſk:
Poniedziałek Swiąteczny.
Bożego Ciała
Zwiaſtowanie P. Maryi
Staniſława Biſkupa
Jmienia JEZUS
Grobu P. Jezuſowego
Opieki S. Jozefa
Jana z Dukli
B. Kunegundy
Jacka Wyznawce
Now Przybyſza

Pocieſz: Panny Maryi
Joachima O. P. Maryi
Jmienia Panny Maryi
Rozańca Swiętego.
Wincentego Kadłubka
Jana Kantego
Opieki Panny Maryi
Staniſława Koſtki
7. Boleści Panny Maryi
Wieczerza Pańſka
Serca Pana Jezuſowego
Dzień Zaduſzny
Popielec Dni 40. Poſtu
Poſt w te 3. dni od mięsa
Suchedni Szro. Pią: Sob:
Suchedni Szro. Pią. Sob:
Suchedni Szro: Pią: Sob:
Suchedni Szro: Pią: Sob:
Wigilia z Poſtem
Wigilia z Poſtem
Poſt Szro: Pią: Adwento:
Poſt Szro. Pią: Adwento:
Poſt Szro Pią: Adwento: